

C. R. BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS CRACOVIENSIS
14633
III 9 P

IX

1. Sanguszki i Czarneckiego Informacya z odpowiedzią — przeciwko niniejszemu Miastu Czerkassy, oraz osadom Żomorato i Białozor. — str. 38.

2. Konwent Jasnej Góry Częstochowskiej Zakonu S. Pawła contra Antoni Wybranowski, prob. i przeor i cały Konwent Kanoników Regul. Lateranenskich w Klobucku. — (jako dublet ad 15036 III 5: II 14 aż usunięto) Niemiecki str. 78

3. Zwinogrodzkiej starościny Sołtykowej, Replika na Odpowiedź Branickiego w sprawie Klucza Olchowieckiego uczyniona. — str. 20, K. alb. 6.

4. Wencesława Karer i Michała Szperle etc. Wytłuszczenie sprawy — przeciwko Janowi Peitz, kapitanowi i Franciszce z Braunerów tudzież Janowi Gantzowi i Janowi Janaszowi, jubilerowi. — K. alb. 12.

5. Ze strony Jana barona De Brea: Wykład sprawy — przeciwko Felixowi br. De Dulfus (względem zapłat prowizyi od Komornego nie zapłaconego na terminach). — str. 10.

6. Memoire dans l' affaire du baron De Brea avec le Baron De Dulfus. (po polsku i franc.) str. 13.

7. Strowski Andrzej. Najjaśniejsza Delegacyo! (= prośba o Dekret Executionis na generale Soldenhoffie) K. alb. 3.

8. Julianny z Ropp. Status causae contra Joannem Henricum Fridericum a Brükken (sprawa spadkowa) K. alb. 13.

9. Z strony Józefa Jerowskiego: Odpowiedź przeciwko Piotrowi Blankowi w sprawie o uznanie Blanka wspólnikiem Büchnera do zakupionej od Jer. pszenicy str. 65 + summaryusz manifestów i pozwów w tej sprawie poczynionych. — str. 3.

10. Frankolda Reinh. z Foelkensahm, majora Przełożenie sprawy przeciwko Maur. Jeremu Adamowi z Foelkensahm. — K. alb. 3.

11. Róży z Platerów Strutyńskiej, wdowy i innych Strutyńskiego sukcesorów Replika przeciwko Piechowskiemu, Podkom. i Jannie z Korwskich małż. — str. XX.

12. (w tejże sprawie) Status causae. — alb. K. 6

13. Konstanty, Wencesław i Stefan Jałowieccy. Status causae. Pozwany Franciszek Michalski. Sprawa względem natury Dóbr Sebutynice. — K. alb. 4.

14. w tejże sprawie: Summarium Documentorum (po łacinie) — K. alb. 2.

15. Franc. Gedeona De Witten, brata jego Jana i siostry Elżbiety De Koskül Stan sprawy przeciwko Piotrowi Książęciu Kurlandzkiemu. — str. 14.

16 1/2 ~~Proces Wat. Sczawińskiego przeciw Wsi głowi (litograf.)~~

14633

16. Jana Henryka bryg. de Brücken, ~~[illegible]~~ Przełożenie sprawy przeciwko Julianny z Koppów Brüncken. (patrz 8.) — K. nlb. [illegible]

17. Z strony Żydków starozakonnych Prozba do General. Konfederacyi z tłumaczeniem interesu. (o usunięcie Exekucyi) — Str. 18.

18. Salomei z Brzozowskich Sołtykowej Stan sprawy przeciwko Fr. Xaw. Branickiemu, Franc. Wikt. z Woronieckich Jabłonowskiej i sukcessorom Jabłonowskiego. — K. nlb.

19. Kaim. Młodeckiego: Stan sprawy kryminalney — K. nlb. 2.

20. Thelesphorus Billewicz (uti advocatus). Inclytum C. R. Judicium! (W sprawie Cecylii z Watkanowskich i Filipa Lichockich.) — K. nlb. 6.

21. Blank contra Józef Jerowski (patrz 9.). Porzód sprawy. — K. nlb. [illegible]

22. Joanny z Kurowskich Piechowskiej i małż. Status causae contra Rosam de Plater Strutyńska (~~[illegible]~~ patrz 11.) — K. nlb. 6.

23. Nestora Xaw. Sapiehy Remanifest na Zaskarżenia Sięgny z hrabiów [illegible] Sapieżyny pisany wrz. 1785. (— K. nlb. 4.

24. Franc. Xaw. Branickiego Odpowiedź na Stan sprawy Salomei z Brzo[illegible] Sołtykowej (patrz: 18.) — Str. 4[illegible]

25. Replika z strony sukcessorów Jabłonowskich przeciw Franciszkowi Michalskiemu. (patrz

26. Rachunek do procesu 4.) — K. 2

Brauner

65

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

14633 III

STATUS CAUSÆ

Pro Generosa Rosa de Plattery olim Generosi Josephi Strutyńſki Capitanei Szakinoviensis Consorte relicta Vidua, & Generosis dicti olim Generosi Strutyńſki Successoribus Actoribus.

Contra Generosos Josephum Piechowſki Succamerarium S. R. Maiestatis & Joannam de Kczewſkie, olim Magnificæ Mariæ Annæ de Ludinghausem dictæ Wulff Kossowa Palatinæ Culmensis Successtricem Conjuges Citatos.

Sprawa o Sukceſsyą po niegdy Przewielebnym Teodorze de Ludinghauzen Wolffie Nominacie Biſkupie Chełmińſkim, w Dobrach w Xięſtwie Kurladzkim będących, tudzież ruchomych pozoſtałą.

Dobra Lantzen y Kürczhow w Xięſtwie Kurlandzkim będące, wraz z innemi Dobrami ruchomemi według Prawa tegoż Xięſtwa Kurlandzkiego, po śmierci Rodzicow przyſzły do Poſseſsyi Przewielebnego niegdy Teodora de Ludinghaüzen Wulffa Nominata Biſkupa Chełmińſkiego, który z iakiego powodu, teraz wiadomości zaſiągnąć nie można, z pokrzywdzeniem, y wydziedziczeniem Młodſzey Sioſtry ſwoiey Wielmożney *Maryi Annie* Koſsowyi Woiewodzinie Chełmińſkiey ſtarſzey Sioſtrze, y Jey Synom, Dobra namienione z przeſtrogą że ie tylko Sexus maſculus dziedziczyć ma, wraz z innnemi w Inflantach y Pruſiech będącemi, tudżież wſzelką ruchomością darował, y tey Darowizny uſkutecznienie po śmierci ſwoiey oſtrzegł.

Donacya w Aktach Mieyſkich Skarſzewſkich w Pruſiech Dnia 25. Pazdziernika 1708.

Namienione Dobra Biſkup do oſtatnich dni życia ſwoiego poſiadał, w nich rząd zupełny miał, po tey nawet Tranzakcyi Erekcyą Kościoła Parafialnego uczynił, y ſobie moc prezentowania Plebana oſtrzegł.

A

Po śmierci Biſkupa w Roku 1712. naſtąpioney, dopiero rozeſzła ſię wiadomość o pomienioney Tranzakcyi, ktorey oprocz Skarſzewſkich w żadnych innych Aktach nie było, ponieważ według Tranzakcyi namienioney, dopiero po śmierci moc ſwoią brać miała. Poźno dopiero o tey Tranzakcyi z Młodſzey Sioſtry Corkę maiący W. niegdy Jan Strutyńſki Kaſztellan Jnflantſki dowiedziawſzy ſię, niechciał zaraz prawnych używać krokow, y dyſtyngwowaney narażać Familii, przekładał tylko Liſtownie krzywdę ſwoią, żądaiąc domowego ułożenia ſię.

Lecz gdy ten łagodny ſpoſob nie pomogł po kilkuletniey korreſpondencyi y nie pomyślney na końcu odpowiedzi, na ſwoie żądania na tych miaſt przed Aktami Mitawſkiemi Jmieniem Żony ſwey, Syna Jozefa małoletnego, y innych wſpoł Sukceſsorow zanioſł Manifeſt.

Manifeſt w Grodzie Mitawſkim 17. Lutego 1719.

Ponowiła ten Manifeſt w Oſobie ſwoiey W. niegdy Strutyńſka Kaſztellanowa w aſsyſtencyi Męża wraz z Sioſtrą ſwoią Podboreſką Starościną Chlińſką, ſtoſownie do pierwſzego Manifeſtu.

Manifeſt w Grodzie Selgburſkim 24. Liſtopada 1721.

Z mocy tych Manifeſtow zaczęty był Proceſs w Grodzie Selgburſkim, ktory trwał do Roku 1727, temu czyniąc tamę Sukceſsorowie niegdy Wiel. Koſsowey Woiewodziny Chełmińſkiey dali na ſiebie Submiſsyą, że w naſtępnym Roku ſpoſobem Przyiacielſkim, intereſs o Sukceſsyą Wolffowſką zagodzą, według Prawa Kurlandzkiego.

Submiſsya Dnia 22. Października Roku 1727.

Lecz ta ſubmiſsya na zwłokę tylko uczynioną była, ktora, iako też woyny w czaſie bez-krolewia Roku 1733. dopiero w Roku 1736. przez wyiście Woyſk z kraiu uſpokoione, były przeſzkodą dalſzego Proceſsu, y lubo według Prawa Kurlandzkiego §. 155. Præſcriptio autem non currit = żadna do dokończenia nie zachodziła preſkrypcya, ani fatalia, wſzelako po śmierci Oyca ſwoiego Jana Kaſztellana Jnflantſkiego, pozoſtały Syn Jozef, potym Staroſta Szakinowſki, uproſił ſobie Reſkrypt reſtitutionis contra quævis fatalia, nie przeto, ażeby upadł z przyczyny przewłoki czaſu w kończeniu Proceſsu, lecz tamę czyniąc Sukceſsorom Koſsowſkim przedłużenia zakończenia onego.

Rescriptum restitutionis in integrum 17. 9bris 1735

Zaczął dalszy Proceß Syn pozostały Jozef po śmierci Oyca swoiego, zapozwał Sukcessorow Kossow do Grodu Selgburskiego, iako Sądu Dobrom przyzwoitego, w ktorym Sądzie przez Plenipotenta Pozwani wnieśli, że nie są wszczegulności każdy z nich pozwany, tudzież że tei substancyi iuż podział nastąpił, żądaiąc, aby z każdym Sukcessorem w przyzwoitym Sądzie niegdy Jozef Strutyński czynił.

Sąd Selgburski nie mogł tei excepcyi słuchać, gdy sprawa toczyła się o Dobra w Kurlandyi będące, nakazał sprawę przed sobą wprowadzać.

Dekret Grodu Selburskiego 17. Października 1736.

Appellowali od tego Dekretu Sukcessorowie Kossow do Sądu Konsyliarzy Kurlandzkich iako we srzedniey Instancyi, lecz y tam nie wsparli swey nadziei, Dekret bowiem Grodzki został potwierdzony.

Dekret secundæ Instantiæ 6. Czerwca 1739.

Gdy zwłoka w Sprawie potrzebną była, lubo zakazuie Prawo Kurladzkie, aby Appellacye tylko od ostatecznego wyroku do tego Naywyższego Sądu zakładanemi były, iednakże Sukcessorowie Kossow appellowali, y przeciwko Prawu, względnie tylko na dystynkcyą Osob w Sprawę wchodzących, appellacyą mieli dopuszczoną,

Był przymuszonym U. niegdy Jozef Strutyński od Roku 1739. czekać Sądow Relacyinych, aż do Roku 1744. w ktorym Roku zaszedł w Grodnie Dekret potwierdzaiący Dekreta Kurlandzkie, y do Sądow tamtych odsyłaiący Sprawę, aby bez wszelkiey zwłoki y appellacyi, ta Sprawa ostatecznie rozsądzoną została.

Dekret Relacyiny 31. Października 1744.

Mniemał U. Strutyński, że z mocy Submissyi w Rroku 1727. przez Sukcessorow Kossow Oycu swemu daney, tudzież Dekretu dopiero przeczytanego bez wszelkiey zwłoki przystąpią do rozsądzenia się w Sprawie, zapozwał do Grodu Selgburskiego Sukcessorow Kossow Roku 1745. 22. Kwietnia, lecz Sukcessorowie lubo wiedzieli o zaszłym Dekrecie, Sprawę tę iako nayprędzey rozsądzić zlecaiącym, iednak dla dalszey zwłoki, wymyślone rożne excepcye czynili, tak dalece, że ostateczny Dekret w Sądzie

Selgburkim w Lat dopiero kilka nastąpił, przyznaiący U. Jozefa Strutyńskiego za wspoł Sukcessora y Dziedzica do Dobr Lautzen y Kürzhoff, w Kurlandyi będących.

Dekret Sądu Selgburskiego 19. Maii 1747.

Szukali Sukcessorowie Kossow wsparcia dalszego, poszli przez Appellacyą do Sądu Xiążecego UU. Konsyliarzy, do ktorey też appellacyi y U. Strutyński przychylił się, z przyczyny nie nakazaney komportacyi Mobiliow, tudzież niewyznaczonego czasu, od ktorego z Dobr Likwidacya ma być czyniona, lecz y tam Prawu mieyscowemu przeciwney zyskać nie mogli decyzyi, w Lat bowiem trzy zaszedł Dekret rownie wspoł Sukcessorem, y Dziedzicem Dobr U. Jozefa Strutyńskiego przyznaiący.

Dekret UU. Konsyliarzy 22. Stycznia Roku 1750.

Wzaiemnie y od tego Dekretu wprowadzili do tego Naywyższego Sądu przez Appellacyą Sukcessorowie Kossow Sprawę, a podobnym sposobem iak od pierwszego Dekretu Sądu Selgburskiego, przychylił się do Appellacyi Urod. niegdy Strutyński tak w Punktach nie determinowanych przez Sąd Pierwszey Instancyi, iako też nie przysądzoney Expensy Prawney, y przez Mandaty wydane wprowadzoną została Sprawa do Sądow Relacyinych,

Kadencya tych Sądow przypadała w Roku 1754, na ktorey według Ordynacyi y zwyczaiu, Terminalność Dilacyi ad Munimenta, y Aresztow ściśle zachowaną bywała, tak dalece, że Sprawy chociaż z Appellacyi przypadły, sądzone być nie mogły, bez Delacyi lub Aresztu.

To się stało w Sprawie teraźnieyszey, gdy w Roku 1754. przywołaną została Sprawa, nastąpiło w niy wzdawanie, ktore zwyczaynym sposobem przyaresztowane zostało.

Wzdawanie z Aresztem Dnia 12. Miesiąca Grudnia 1754.

Areszt ten dla nie będących Sądow aż do zakończenia przeszłego Panowania nie podniesionym został, w czasie ktorego Urd. Jozef Strutyński Sta Szakinowski Dnia 13. Czerwca Roku 1761. złośliwie w Wilnie zabitym został, z tych dwoch przyczyn Sprawa w Sądzie Relacyinym zakończona być nie mogła, ani też Sprawy tey Sukcessorowie Kossow lubo appellowali, y tę Appellacyą winni byli popierać, iednak iey nie pilnowali, tak dalece, że Dekreta Sądow Selgburskiego, y UU. Konsyliarzy przez zaniedbanie Sukcessorow, stały się przeciwko nim Prawem

Ilubo pozostała Sukcesorka U. Piechowska też same excepcyą przeciwko pozostałemu, y w ten czas żyiącemu Ur. Jozefa Strutyńskiego Synowi Chorążemu Bracławskiemu wnosić może, lecz od tey wymawia go nayprzod małoletność, daley żal okropney śmierci Oyca, zamięszanie kraiowe, potym zmysły iego osłabione, a nakoniec rowny los nieszczęśliwy zabicia iego Dnia 15. Października Roku 1777.

Matka zasmucona śmiercią Męża, y Syna, zaś Sukcesorowie Oyca y Brata, nie maiąc wiadomości o Prawie y Sprawie, gdy o wiszącey tey, y pod Aresztem będącey dowiedzieli się, po dokończenie oney wydali Mandat U. Piechowskiey, iako Sukcesorce Kossow, y Dobra Lautzen y Kürzhoff posiadaiącey.

Relacia Mandatu 31, Grudnia 1783.

Aby zaś taż U. Piechowska idąc śladem Poprzednikow swoich rownei w sprawie teraźnieyszey nie czyniła zwłoki, y lubo nie Sprawy ninieyszey Powodom, lecz iey zarzucane być powinny, fatalia prosequendæ & continuandæ Appellationis, wspor iednak takowy z strony swoiey ułatwiaiąc Sukcesorowie Strutyńscy, za przełożeniem przyczyn W.K. Mci P.N. Mił: żądania swoiego, zyskali Reskript restitutionis adversus quævis fatalia, cum venia wprowadzenia tey Sprawy przed Sąd W.K. Mci P.N. Miłł:

Rescript restitutionis Die 10. Martii 1784.

Z mocy więc wydanego Mandatu, iako też dopiero wymienionego Rescriptu, gdy przywołaną została Sprawa a WW. Piechowscy niestanęli w Sądzie, otrzymany na nich Dnia 27. Misiąca Marca Roku zeszłego Dekret zaoczny. Po ktorym wydane Pozwy.

CONCLUSIO

Sententiam tam Primæ Instantiæ Judicii Selgburgiensis, quam Secundæ Appellationis GGorum Consiliariorum in puncto petitæ hæreditatis seu Successionis Wulffovianæ Grso olim Josepho Strutinski adjudicatæ, & in Actores modernos devolutæ, atque injunctæ liquidationis usus fructus, & demandatæ Bonorum ex divisionis approbari, in Puncto vero Mobilium per Judicium Primæ Instantiæ non clarè resolutorum, eadem Mobilia sub nexu Juramenti compor-

ta-t, & eadem cum Actoribus ex dividi mandari & in Categoria expensarum Litis sententiam Secundæ Instantiæ compensationis earundem cassari, & Citatos ad Summum Talerorum albert. fl. 4000. nomine expensarum per olim Gnsum Strutińſki erogatam, & juramento comprobari oblatam condemnari, alias Decretum Contumaciale superius expressum Approbari & debitæ ac indilatæ executionis demandari.

Rezolucya całey Sprawy na Tranzakcyi, Donacyi przez Przew: Wolffa Roku 1708. uczynioney wyżey namienioney zaſadza ſię, w kweſtyi, czyli ta Tranzakcya Darowizny za ſprzedaż, lub iſtotną bez datku darowiznę, lub iako Teſtament rozumianą być powinna, y czyli te Dobra z Familii pochodzące mogł iedney z pokrzywdzeniem drugiey Sioſtry oddawać, y czyli taka Tranzakcya ieſt z Prawem Xięſtwa Kurlandzkiego zgodna.

Prawem wſzyſtkich Narodow gatunki Tranzakcyi oddalenia Dobr ſą przepiſane, na czym y w kraiu tuteyſzym nie brakuie, wyliczać gatunki takowych Tranzakcyi nie ieſt żadna potrzeba, gdy iedna tylko pod rezolucyą przychodzi.

Tranzakcya Donacyi Przew: Wolffa nie może być rozumianą za przedasz, bo ma w ſobie puram & liberalem Donationem, bez wſzelkiey Ewikcyi iako iey oſnowa dowod czyni = prout quidem dat, donat, inſcribit & Dono perpetuo reſignat, za tą Tranzakcyą iako z choynośći pochodzącą, nie naſtapił kwit de pretio ani naſtępować mogł, poniewaź Przew: Wolff przedaiąc nie mogł kupuiącemu przepiſywać reguł iakim torem, poſseſsya tych Dobr iść powinna, bo kupuiącemu, gdy wolno kupić y zapłacić, zoſtaie ſię nieograniczona wola nie tylko odprzedać, darować, lecz y ſpoſob poſiadania przeznaczyć, w tey zaś Tranzakcyi Przew: Wolff rezygnuiąc Dobra dono perpetuo, przepiſał ordynacyą, kto ma być Dziedzicem w ſłowach = Dnæ Mariæ de Ludinghauſen Wolffowna Koſsowa Palatinæ Culmenſi Viduæ germanæ Sorori ſuæ ipſiusque Solis Maſculis Succeſsoribus = Ktorey formalności w iſtotnych przedazach nie masz y być nie może.

Jeſt więc w pierwſzey Kweſtyi rzecz iawna, że Dobra namienione nie przedane, lecz darowane iedney Sioſtrze, ta zaś darowizna czyli ma być rozumianą iako Tranzakcya Donationis lub ako Teſtament, to ieſt drugi punkt położoney kweſtyi.

Tranzakcya ta lubo ma w sobie formę Donacyi, iest iednak istotnym Testamentem, ponieważ za nastąpioną Donacyą, następować zaraz powinna y possessya, albowiem wedł ug Prawa wszelakiego Bonorum immobilium apprehensio, zaś mobilium manucaptio zayść powinna, co z tey Tranzakcyi przeciwnie się dowodzi:

Przew: Wolff czyniąc donacyą, oddaie wszystkie Dobra nie ruchome, y ruchome W. Woiewodzinie Siostrze swoiey y Jey Synom nic na siebie nie wyłączaiąc w słowach = Bona sua hæreditaria videlicet Lixna Laukieza Weboie Arendolka Zazdaniszki, Baltmuiza & aliis in Ducatibus Curoniæ & Livoniæ, tum & Bona Klonowka in Prussiæ Palatinatu Pomeraniensi & districtu Dersaviensi sita & jacentia, ut & omnia & singula Bona sua mobilia & immobilia quocunque modo & Juris titulo ad se Recognoscentem spectantia = daley także = nullis penitus exceptis nec pro se, suisq; aliis Successoribus in Bonis iisdem sibi suisq; Successoribus reservando & excipiendo = w tey osnowie zamknął cały swoy maiątek, sukni nawet dla siebie nie zostawił, przez te wyrazy, a zatym ta Tranzakcya nie może nazwać się Donacyą, ponieważ według niey zaraz possessya Dobr nieruchomych y ruchomych przeyiść była powinna do W. Woiewodziny Chełmińskiey, nakoniec przynaymniey Przew: Wolff użycie ruchomości tą Tranzakcyą byłby sobie ostrzegł.

Nie iest ta Tranzankcya Donacyą, ale z tych dowodow iest istotnym Testamentem dopiero po śmierci uskutecznioną być mogąca, y tak chciał Przew: Wolff, bo to iasno w Tranzakcyi ostrzegł w słowach = dando & concedendo Eidem Sorori suæ & ejus præfatis Masculis Successoribus plenariam facultatem eadem Bona post fata sua tenendi habendi; ten wyraz iest nayiawnieyszym dowodem, iakiego gatunku chciał mieć tę Tranzakcyą w życiu będący Przew: Wolff.

Jakož Dobra Namienione posiadał do ostatnich dni życia swoiego o czym przekonywa Erekcya Kościoła w Dobrach Lautzen czyli Laukiezach w Xięstwie Kurladzkim będących przez którą Dobra Funduszem obciążył, y sobie Jus præsen-

tandi ostrzegł = w słowach = Jus Patronatûs do tego Kościoła sobie y Sukcessorom moim zachowuiąc = iest dowod nayiawnieyszy possessyi, a zatym Donacya ta Testamentowa po śmierci Jego skutek swoy dopiero brać miała,

Erekcya Dnia 10. Maia 1710.

Takim sposobem y W. niedy Woiewodzina Chełmińska tłumaczyła tę Tranzakcyą, bo iey do Oblaty nie podała sposobem przenosu dopiero po śmierci Prew: Wolffa w Roku 1712. nastąpioney, do Grodu Skarszewskiego Roku 1713. do Jnflantskiego 1728. a zaś w Kurlandyi iuż w czasie sądzącey się o nieważność tey Tranzakcyi podali Sukcessorowie Roku 1739. 13. Januarii, nakoniec do tych Dobr z mocy namienioney Tranzakcyi nie brała Jntromissyi, bo o niey w całym Processie Kurlandzkim wspomnienia niemasz, ktorą dopiero Sukcessorowie W. Woiewodziny w Roku 1720. wzięli.

Jntromissya w Grodzie Jnflantskim Dnia 20. Września R. 1720.

Teraz dalsze rozwiązanie kwestyi następuie, czyli Dobra namienione z Familii pochodzące mogł iędney oddawać Siostrze z wydziedziczeniem drugiey a z tą kwestyą łączy się y trzecia, ieżeli ta Tranzakcya iest z Prawem Xięstwa Kurlandzkiego zgodna.

Spadki Sukcessyi każdy kray według swego układu rozporządził y naznaczył, iak y kto w nie wstępować powinien.

Gdy rzecz iest w iawności, że Tranzakcya namieniona nie może mieć Nazwiska Donacyi, dla słow = eadem Bona post fata sua tenendi, = y innych iey wyrazow iuż doniesionych iest istotnym Testamentem, takiego gatunku Tranzakcyą Prawo Kurlandzkie nawet Oycu właścicielowi swoiego maiątku bez słuszney przyczyny zakazało Dzieci wydziedziczać.

Form Regim: §. 174. Pater sine gravi & justa causa, quæ arbitrio Judicis definietur filios & filias in suo Testamento præterire aut expressim exhæreditare non potest, salva quærela in officiosi coram Judice competente instituendæ.

§ 174 Nec ita teſtari poteſt ut Juri publico in ſuo Teſtamento præjudicet, quare & Bona filiis ex lege publica debita ad filias transferre non debet.

Jeżelić właścicielowi Prawem czynność nie ſłuſzna zakazana, za coż przeciwko Prawu tę moc y władzą mogł ſobie przyznawac Prew: Wolff, który w Dobrach tych iako Syn maiąc pierwſzeńſtwo poſiadania, był tylko użytkuiącym do zakończenia życia iako ſtanu Duchownego, uczynił więc Tranzakcyą Teſtamentową Prawu przeciwną, żadnego ſkutku mieć nie mogącą.

§. 176. Liberi quoque ſi ſine Liberis deceſserint Teſtamento ſuo Parentes excludere non poſsunt, ſed dimidiam Partem illis, Fratribus vero & Sororibus vel Nepotibus ex illis alteram Semiſsem relinquere tenebuntur.

Z tych przyczyn iaſna nieważność tey Tranzakcyi iako przeciwko Prawu uczynioney, ktorey ieżeliby pozwani przyznawać nie chcieli w nazwiſku Teſtamentowym ugruntować iey nie mogą, iako Donacyą, bo ta więcey ieſzcze błędow ma w ſobie.

Donacyą każdą rozkazało Prawo Polſkie, aby w właściwey ziemi lub Powiecie zeznaną była, a przynaymniey w czaſie Roku do kſiąg właſnych przenieſioną, zaś Prawo Kurladzkie każe to Sądownie zrobić.

Donacya na Dobra Kurlandzkie w Skarſzewie w Aktach Mieyſkich Woytowſkich uczyniona Roku 1708. dopiero w czaſie Sprawy o iey nieważnośc w Roku 1739, 13. Januarii do Grodu Selgburſkiego przenieſiona.

Zle ieſt uczyniona, bo Prawo Kurlandzkie rozkazuie = non niſi in Judicio fieri = a zatym reſtrykcyi brać nie można aby ta wolność w Sądzie ktorymkolwiek ſłużyła, Prawo albowiem Kurlandzkie, gdy dla tego Xięſtwa ſtanowione, do inney Prowincyi używane być nie może o Sądzie więc nie innym ale Kurlandzkim rozumieć chce.

§. 102. Emere & vendere omnes promiscue possunt, qui liberam non adstrictam rerum suarum facultatem habent, venditio tamen rerum immobilium, eorundemq; impignoratio non nisi in judicio fieri, & libris publicis inscribi debet.

Będąc w życiu Przew: niegdy Wolff znał dobrze to Prawa kraiowego rozrządzenie, gdy w Roku 1683. Dobra pomienione Kurlandzkie od Szwagra swoiego odkupował, które mu był w Roku 1675. z Ewikcyi zapisaniem przedał, nie czynił gdzie indziey Tranzakcyi lecz Sądownie w Grodzie Selgburskim, wzaiemnie czyniąc donacyą dla W. Kossowy, ostrzegł aby donacya ad Acta proprii Districtus przeniesioną była, w słowach = præsentem Inscriptionem ad Acta Castrensia Palatinalia Pomeraniensia Skarszviensia, aliaq; quævis Acta proprii Territorii seu Districtus etiam in absentia sui transferendi.

Dopełnili to Sukcessorowie, lecz po śmierci Przew: niegdy Wulffa w lat trzy po Tranzakcyi zmarłego, ale co do Dobr Kurlandzkich dopiero w lat 3... y w czasie iuż będącego Processu o nieważność tey Tranzakcyi, gdy zatym z przepisu Prawa, ta Tranzakcya zle iest uczynioną, stać przeto nie może.

Gdyby w przypadku tych zdrożności w niey nie było, wszelako z istoty swoiey iest nie ważną. Przew: niegdy Wolff Dobr namienionych nie kupił, lecz według Prawa Kurlandzkiego drogą Sukcessyi wszedł do nich, Siostry tylko miały Prawo do Posagu.

§ 183. Curiæ autem in eam divisionem non computabuntur sed primo genito cedent, qui & Ipsa Bona immobilia retinere & Fratribus ac Soribus de suis portionibus satis facere debet.

Nie mogł Presw: Wulff wydziedziedziczać drugiey Siostry y z krzywdą iey millionowego na iednę zlewać maiątku, posiadł Dobra po Oycu y Matce, winien był wzaiemność zachować, na mocy Prawa Kurlandzkiego wyżey wyrażonego § 176.

Liberi quoque

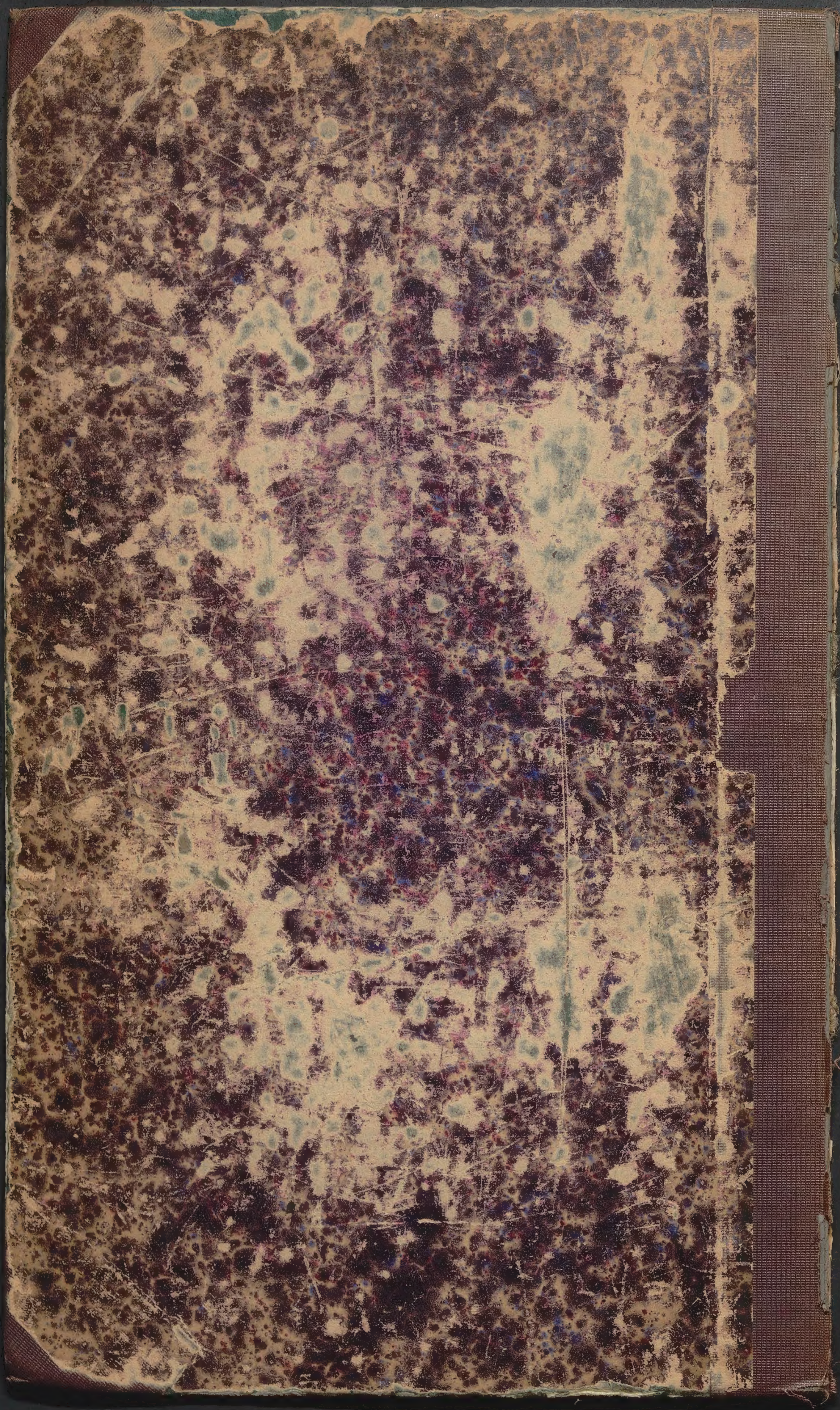
Wyznał to sam Przew: Wolff, że to iest substancya spadkowa po Rodzicach nayprzod w Tranzakcyi przedaży tych Dobr Szwagrowi swemu W. Berg de Cormet Kasztellanowi Inflantskiemu w Grodzie Branskim Roku 1626. w słowach = G: Theodorus de Ludenghausen Wolff olim Mści Joannis Friderici de eadem Ludinghausen Wolff Succamerarii Derpatensis cum olim M Denhofowna procreatis filiis, Bonorum omnium Mobilium & inmobilium Summarumq; quarumvis peccuniarum morte præfatorum Parentum suorum derelictorum Succesor = tudzież w drugiey Roku 1708. Donacyi pod rezolucyą Sądową teraz przypadaiącey ponowił w słowach = quocunque modo & Juris titulo ad se Recognoscentem spectantia super iisdem Bonis Paterna & Materna hæreditatemq; &c. = a zatym wiedział dobrze, że Bonorum Avitorum według Prawa Kurlandskiego nastąpować nie może alienatio, ieżeli iako wyżey dowiedziono Oycu właścielowi maiątku, nie wolno ogołacać dzieci, ani nawet z krzywdą ich Matkę bogacić, iakże mogł Przew: Wolff wydziedziczać drugą Siostrę, ktorey według Prawa należy Sukcessya.

§. 193. Defuncto Marito pacta dotalitia ante omnia servanda erunt, modo Jure publico non sint contraria, nec derogent his, quæ lege publica Succesoribus debentur.

Gdy Prawo Kurladzkie w przepisaniu spadkow Sukcesyi nayblizszych po Oycu Dzieci uznało, chciało mieć aby maiątek ten żadnemi zapisami ciążonym nie był.

Z tych więc przyczyn, gdy Tranzakcyi namienioney iasna nieważnośc pokazuie się, Supplikuią u Tronu W.K. Mci P.N. Mił: Wdowa y Sukcessorowie Strutyńscy, aby do prawnie należącey Onym Possesy Dobr przyśli.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0027780

Procesa
według dawnego
prawa polskiego
i
Plakaty.

~~VIII.~~

IX